

er en bekjendt Sag, at et stort Fideicommissgods her paa Sjælland eies af en Mand i et fremmed Land, som selv har skilt sig fra den danske Stat, og hvis Efterkommere vistnok heller ikke ville ønske at høre til Danmark. Om saa Nar vil det Samme formodentlig blive Tilfældet med en anden stor Eiendom. Det forekommer mig, at dette er et Forhold, som vel fortjener ved denne Leilighed ogsaa at tages i Betragtning. Det vilde efter min Mening endog være meget slempt blot at forefrive Erhvervelse af Indfødsret som Betingelse for at tiltræde en saadan Eiendom. Man kunde iøvrigt ogsaa, forekommer det mig, bestemme, at, naar saadanne Bestiðdeller ved Arv tilfaldt Fremmede, da skulde det være fri Eiendom.

Scholer: Jeg skal ligeledes anerkjende denne Bestræbelse hos den høitærede Minister efter at frigjøre Fordegodsjet for de fideicommissariske Baand; det er en Bestræbelse, hvormed vi jo Alle maae være tilfredse, og jeg kan i saa Henseende være enig med den ærede foregaaende Taler i det Meste af, hvad han har sagt. Jeg skal imidlertid forbigaae disse almindelige Bemærkninger og nærmest udtale mig om Lovforslaget's § 21. Det er jo en Stump Fæstefløsningslov, som kommer frem i denne Paragraph. Jeg er og har altid været en Tilhænger af Fæstevæsenets Afløsning, og har som Medlem af det andet Thing i en Mærkelig taget varm Deel i de Bestræbelse, der sigtede hertil. Der foreligger nu, som sagt, her paa en Maade en Fæstefløsningslov for en Deel Fæstegods, nemlig forsaavidt det hører under Lehn, Majorater eller Fideicommisser, idet denne Lov jo ikke kan medtage alt Fæstegodsjet. Det er imidlertid min Overbeviisning, at netop de Godsieiere, som rammes af denne Lov, i Reglen have været de mest liberale og humane Godsieiere overfor deres Fæstere — jeg siger i Reglen, thi ingen Regel er jo uden Undtagelse. Men naar nu § 21 bestemmer: „Ved indtrædende Fæsteledighed blive de fæstepligtige Gaarde, dersom den tidligere Fæster efterlader sig Livsarvinger, Svigerbørn eller Stifbørn og Eieren ikke inden 6 Maaneder fra Fæstets

Ophør kan blive enig med Nogen af disse om Salget af Gaarden, at stille til offentlig Auction, og tilfalder da en Fjerdedeel af Kjøbesummen Statskassen“, saa synes jeg, at det netop for nogle af disse Godsieiere kunde være krænkende at komme ind under en saadan Ewangsbestemmelse. Der er netop mellem disse Lehn- og Majoratsbestiðdere Nogle, som have viist, at de virkelig for Alvor ville Fæstevæsenets Ophør, som have tilbudt Salg, og ogsaa solgt Størstedelen af deres Fæstjord, og det paa saadanne Villkaar, at det vilde være umuligt for en Fæster ved nogenjomhelst Lovbestemmelse at faae sin Gaard saa billigt. Jeg veed det af Erfaring, thi jeg har selv været hoverigjørende Fæster paa et saadant Gods i 22 Aar, og jeg købte min Gaard i 1852 for en Fjerdedeel af dens virkelige Værdi. Der er flere hundrede Fæstere, som det gik paa samme Maade, og Størstedelen af Godset blev saaledes solgt. Der blev vel enkelte tilbage, som af særegne Grunde ikke vilde købe; der er jo altid dem, der ere Særlinge. Forsaavidt altsaa en saadan Godsieier skulde ind under denne Ewangsbestemmelse, kunde det jo vel være, at han vilde føle det som noget Krænkende; og paa den anden Side vilde det ogsaa være Synd imod de tilbageblivende Fæstere, som jo vilde faae Stederne paa langt haardere Villkaar. — Naar jeg dernæst vender mig til en anden Side af Sagen og ser paa Fæsternes Lary i Almindelighed, saa har jeg faaet det Indtryk af disse Bestemmelser, at, naar Godsieieren vil benytte sig af dem, mange Fæstefamilier da ville blive meget slet stillede, navnlig ved den Bestemmelse, at en Fjerdedeel af Kjøbesummen skal tilfalde Statskassen. Jeg veed ikke, hvad den høitærede Ministers Hensigt er med, at denne Fjerdedeel skal tilflyde Statskassen. Men maaffee er det Ministersens Mening, at Statskassen saa igjen skal lade den tilflyde Fæsterens Efterladte. Det forekommer mig rigtignok noget tvivlsomt efter de derpaa følgende Bestemmelser, men jeg tror, at det vilde være rimeligere, at i saadanne Tilfælde en Dvotadeel tilfaldt Fæsterens Efterladte; thi Fæsteren har jo i Reglen gjort store Forbedringer ved Eiendommen, og det er derfor traditionelt blandt